SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 222 THURSDAY, NOVEMBER 20, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 20-го ЛИСТОПАДА 1997 р. Ч.222 РІК CIV.

Л. Кучма прилетів до ЗСА

Київ(Р.Р.). — У вівторок, 18-го листопада, Президент України Леонід Кучма вилетів до ЗСА. Спочатку він попрямував на Кейп Канаверал, де з космодрому 19-го листопада стартує американський міжпростірний корабель „Колюмбія", серед залоги якого є і перший космонавт незалежної України Леонід Каденюк.

Громадяни України, затамувавши подих, спостерігатимуть за цим злетом за допомогою телебачення, а Президент Кучма передасть космонавтові від них побажання успішної космічної мандрівки та щасливого повернення.

Пізніше в Ню Йорку з участю Президента України відбудеться конференція країн-донорів, присвячена Чорнобильській Атомній Електростанції. Мета конференції — віднайти можливість фінансування проєкту, спрямованого на перетворення саркофагу над зруйнованим четвертим енергоблоком ЧАЕС на екологічно безпечний об'єкт.

У конференції бере участь і віцепрезидент ЗСА Алберт Гор.

В ході візити Л. Кучми до ЗСА передбачено українсько-американські переговори в Державному департаменті, Департаменті оборони та інших урядових установах ЗСА.

Україна і Росія лібералізували двосторонню торгівлю

Москва. — 17-го листопада президенти Росії й України, Борис Єльцин і Леонід Кучма, розхвалили свої переговори в неформальній атмосфері, на яких вони домовилися скасувати у двосторонній торгівлі податок на додану вартість.

За подвідомленням агентства ТАСС, Л. Кучма порівняв результати своєї зустрічі з Б. Єльцином у його заміській резиденції з візитою російського президента у травні до Києва. За словами Л. Кучми, обидва президенти розв'язали великий вузол проблем з ініціятиви Б. Єльцина, в чому проявилася „його мудрість як державного мужа".

Задоволений російський президент, маючи на собі неформальний одяг, заявив, що буде менше промов і більше дій.

У лютому наступного року, під час візити Л. Кучми до Москви, президенти заплянували підписати також програму економічного співробітництва на 10 років.

Зустріч обох голів держав на підмосковській дачі Б. Єльцина відбулася після відвідин першого віцепрем'єра Росії Анатолія Чубайса Києва. Під час цієї візити досягнуто важливої торговельної угоди, яка спонукала Л. Кучму проголосити 14-го листопада кінець торговельній війні між двома країнами.

Обидві сторони домовилися, що Україна наступного року доставить в Росію 600,000 тонн цукру, який не обкладатиметься митом. Досі, як відомо, український цукор обкладався 25-відсотковим податком, що завдавало економічної шкоди Україні і псувало двосторонні стосунки.

Трохи раніше А. Чубайс і його український партнер Анатолій Голубченко підписали угоду, яка визначила для України щорічну квоту на експорт цукру до Росії у розмірі одного мільйона тонн.

Л. Кучма і Б. Єльцин обговорили також подальшу долю СНД. Президенти прийшли до висновку, що було б помилкою похоронити співдружність, сказав Л. Кучма, згідно з повідомленням ТАСС. Український президент додав, що багато залежить від становища Росії, які сили діятимуть в СНД — відцентрові чи доцентрові.

Російська сторона повідомила, що обидва лідери погодилися координувати підготову до наступної зустрічі керівників СНД в січні в Москві. Президенти також вирішили створити „стратегічну групу" для покращання двосторонніх відносин.

Г. Клінтон почала кампанію проти проституції

Львів. — Дружина Президента ЗСА Гіллярі Клінтон проголосила 18-го листопада, під кінець свого перебування у Львові, кампанію проти проституції.

Виступаючи у Львівській опері перед 1,000-ою публікою, вона заявила, що торгівля жінками як проститутками є порушенням прав людини. Нову кампанію проводитиме спільно Білий Дім з Організацією Об'єднаних Націй.

Як відомо, торгівля жінками поширилася в Україні й інших післясовєтських країнах в наслідок тяжкої економічної і соціяльної ситуації, яка запанувала після розвалу СССР.

Згідно з американською групою Глобал сирвайвал нетворк, торгівля жінками у світі приносить злочинним групам більйони долярів — майже стільки як торгівля наркотиками або зброєю. В Европі жінок найчастіше спроваджують до Німеччини, Голляндії, Туреччини і колишньої Югославії. „Живий товар" надсилають також до Японії, Китаю, Макао і ЗСА.

У своїй останній промові перед відлетом до Вашінгтону Г. Клінтон також похвалила Україну за вільні вибори і мирний перехід до демократії. „Ми не повинні відпочивати доти, доки не буде справжньої демократії у моїй і вашій країнах", — заявила вона.

День перед тим львів'яни влаштували їй надзвичайно тепле прийняття. У Казахстані, Киргизстані, Узбекистані і Росії, де перед тим побувала Г. Клінтон, люди не махали їх руками і не посміхалися. Вони лише ввічливо аплодували. Однак у Львові народ вітав її радісними вигуками і усмішками.

Стверджують недомагання в боротьбі з тероризмом

Вашінгтон. — Зусилля Уряду ЗСА в підготові працівників правоохоронних органів до раптового нападу терористів наразі недостатні, заявляють федеральні експерти.

Виступаючи на переслуханнях у підкомісії у справах крайової безпеки Палати Репрезентантів, демократ-конгресмен з Міссурі Айк Скелтон зазначив, що численні урядові групи "швидкого реагування" готові до будь-якої атаки, включно з ядерною, хемічною та біологічною. Але він висловив сумнів у чіткості координації можливих дій служб, у функції яких входить відсіч терористам.

У засіданні взяли участь преставники ФБІ, Федерального агентства з надзвичайних обставин, департаментів оборони та енергетики. Красномовно мовчанкою зустріную запитання демократа -конгресмена з Вірджінії Овена Піккета, хто конкретно відповідає за спеціяльну підготову загонів *"швидкого реагування"*.

Численні виступаючі відзначили хаотичність методів та професійної підготови, подвоювання багатьох функцій, недостатню взаємоінформованість. Всі ці недоліки, за словами Скелтона, послаблюють загальну готовість до відбиття терористичних атак. Усі представники урядових установ, за винятком Департаменту оборони, визнали свої недоліки. Більшість нарікали на брак фінансових засобів.

Пишуть про оживлення українського життя в Ню Йорку

Ню Йорк (О. К.). — Недільне видання „Ню Йорк Таймсу" з 16-го листопада помістило репортаж пера Джессі МекКінлі про „український Ню Йорк" або раніше „Малу Україну" на долині міста. Згадуючи приплив української еміграції, що поселилася в цій частині міста після Другої світової війни та нараховувала понад 60,000 мешканців, а відтак помітно зменшилася, репортаж стверджує, що тепер завдяки новій хвилі еміграції з України українське життя в Ню Йорку процвітає.

Як доказ того, репортаж подає цілий ряд нових починів українців, на першому місці інформуючи про посвячення наріжного каменя під будову Українського Музею на 6-ій вулиці, про українську школу при українській католицькій церкві св. Юра, в якій прибуло цього року 30 нових учнів, про українських професіоналістів, що заповнили мешкальний кооперативний будинок при тій же церкві та про виповнення Богослужень новими емігрантами, які пильно приходять на всі церковні відправи. Це стверджує парох церкви св. Юра о. Патрикій Пащак, світлина якого на тлі церкви поміщена при репортажі.

Про віднову та пожвав-

(Закінчення зі стор. 3)

Ірак і Росія пропонують плян замирення

Москва. — Згідно зі заявою Євгенія Прімакова, російського міністра закордонних справ, у вівторок, 18-го листопада, Ірак і Росія випрацювали пропозицію, котрою на їх думку можна б закінчити існуючу напружену ситуацію між ЗСА та Саддамом Гуссейном.

Як твердить російський міністер закордонних справ, плян дозволяє на продовження перевірок інспекторами зброї Організації Об'єднаних Націй, включно з участю американців. Одначе в ньому зазначується, що ці пошуки за хемічною, ядерною та біологічною зброєю мусять вводити закінчитися. Є. Прімаков не зупинявся на подробицях згаданого пляну, але підкреслив, що в ньому з'ясовується спосіб, яким Ірак може осягнути свою мету — закінчення економічних санкцій, котрі були на нього накладені після нападу на Кувайт 1990 року.

Переговори в цій справі були апробовані Урядом президента Билла Клінтона, щоб в цей спосіб С. Гуссейн міг знайти вихід зі скрутної ситуації. Одначе цей російський плян має серйозні недоліки навіть у своєму первісно загальному зформуванні, бо домагається від ЗСА пом'якшення політики щодо Іраку.

Медлин Олбрайт, секретар Державного департаменту, розмовляла телефонічно в цій справі з Є. Прімаковим, але у Вашінгтоні офіційні чинники ЗСА зазначили, що замало ознайомлені з подробицями запропонованого пляну, щоб його в будь-який спосіб коментувати.

Тим часом президент Б. Клінтон наказав збільшити летунську присутність ЗСА, висилаючи в Перську затоку шість бойових джетів типу Ф-117 і шість бомбовиків типу Б-52.

ЗБРОЯ В ШПИТАЛІ

Працівники шпиталя Сейнт Вінсент у місті Санта Фе, стейт Ню Мехіко, щодня конфіскують у відвідувачів і хворих від 5 до 10 одиниць зброї. Щоб позбутися цієї напасти, адміністрація шпиталя вирішила встановити при головному вході металовиявляючі детектори, поліційний пост і поставити двері з кулenепробивного шкла.

Ізраїльські експерти передбачають нову війну на Близькому Сході

Єрусалим, Ізраїль. — Ізраїльський аналітик військових проблем Рон Бен-Ішаї висловив у газеті „Едіот Ахаронот" припущення, що в недалекому майбутньому на Близькому Сході може спалахнути нова війна. Вона в такій мірі є можлива, що військові кола країни не будуть нею захоплені зненацька.

Базуючись на даних розвідки, Р. Бен-Ішаї вичислює вісім головних причин, які можуть привести до війни.

Поперше, це неуспіх у мирних переговорах з палестинцями. Араби все більше переконуються в тому, що Ізраїль не має поважних намірів розв'язати проблеми в мирний спосіб і замість дбати про успіх переговорів, використовує кожну павзу для глибшого закорінення на окупованих арабських територіях.

Другою причиною є те, що Сирія готується до війни з Ізраїлем, при чому хоче напасти на нього несподівано. Згідно з висновками ізраїльської розвідки, сирійці мають намір блискавично захопити бодай невелику ізраїльську територію, а відтак запропонувати припинення вогню і відновлення політичних переговорів, водночас погрожуючи жидам ракетами типу „земля-земля", яких Сирія має досить.

Третьою причиною є швидке організаційне і збройне зміцнення таких радикальних антижидівських груп, як Гамас, Гезболла та інших. Всі вони кровно зацікавлені в тому, щоб ситуація на Близькому Сході залишалася вибухонебезпечною.

Дальшою, проте тісно пов'язаною з попередньою причиною, є та, що ісламський фундаменталізм в останні роки здобуває все більшу вагу в арабському світі і є чинником не деструктивним, як загально вважалося, а таки об'єднуючим.

П'ята причина полягає у все більшій ізоляції Ізраїля на міжнародній арені.

Шостою є те, що арабський світ в цілому сьогодні більш згуртований, ніж раніше, і ця згуртованість міцніше у висліді відповідної політики

(Закінчення на стор. 3)

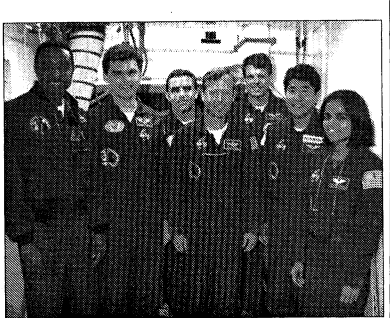
МІЦНІЮТЬ КОСМІЧНІ КРИЛА УКРАЇНИ

Чикаго (А. Гороховський). — На Кейп Канаверал у Фльориді йшли останні приготування до старту міжпростірного корабля „Колюмбія". Американська астронавтка українського походження Гайді Стефанишин-Пайпер брала участь у завершенні підготовчих робіт на космодромі. Вона розповіла, що ракета і корабель вже встановлені на стартовому майданчику і почався відлік часу.

У неділю, 16-го листопада, на Фльориду вилетів космонавт Леонід Каденюк, зарахований до складу залоги американського корабля „Колюмбія". Увесь загін астронавтів, наукові і технічні працівники центру ім. Джансона влаштували українському космонавтові тепле прощання, побажали йому успішного старту і благополучного приземлення.

День пізніше космічний центр залишив дублер Каденюка Ярослав Пустовий. Не зважаючи на короткий час, він все ж знайшов можливим прибідити майже годину для відповідей на наші запитання.

Найперше я поцікавився, якою мовою будемо розмовляти: українською чи російською? Знаючи, що Ярослав народився в Росії і вчився в Петербурзі у військовій академії, можна було сподіватись, що рідну мову забув. Однак, у відповідь почув:

Українсько-японсько-американська залога під час тренування на борті „Колюмбії" два тижні перед польотом (зліва): Вінстон Скотт, Ярослав Пустовий, Леонід Каденюк, пілот Стівен Ліндзі, командир Кевін Крегел, Такао Дой з Японії і Кальпана Чавля.

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

УКРАЇНСЬКІ ШКОЛЯРІ ЇДУТЬ ДО ЗСА

КИЇВ. — Десять українських школярів у супроводі трьох учителів вилетіли до ЗСА. Їх запрошено взяти участь у спостереженні за випуском 19-го листопада міжпростірного корабля „Колюмбія", на якому полетить перший український космонавт Леонід Каденюк. Їхню поїздку до ЗСА спонзорує компанія „Кока-Кола". Школярі мають намір подарувати космонавтові в далеку дорогу українське сало.

АГРАРНИКИ ВИСТУПЛЯТЬ НА ВИБОРАХ САМОСТІЙНО

КИЇВ. — Аграрна Партія України провела свій другий з'їзд, на якому вирішила не вступати у блоки і об'єднання і виступати у парляментарних виборах самостійно. Голова партії Катерина Ващук окреслила програмові засади АПУ, головною з яких є посилення ролі держави в економіці, а саме збільшення регулювання цін на основні види сільсько-господарської продукції. Водночас партія виступає за багатоукладність і розмаїння форм власности, однак питання продажу землі не порушує, за винятком продажу дачних і присадибних ділянок. Серед пріоритетів є активний протекціонізм та захист українського виробника від експансії закордонного капіталу. АПУ об'єднує 180,000 осіб і на думку К. Ващук, займає одне з перших місць у політичному спектрі України.

АВІЯТОРИ НЕ ЗДАЮТЬСЯ

КИЇВ. — 14-го листопада дев'яту добу тривала акція протесту працівників державної компанії „Авіялінії України", які домагалися виплати заборгованих платень. Авіятори виходили на свої робочі місця, але до праці не приступали. Їхні вимоги — виплата п'ятимісячної заборгованости у платнях і створення нормальних умов праці для здійснення безпечних польотів. 13-го листопада на позачерговіх зборах льотного та інженерно-технічного складу підприємства авіятори прийняли рішення продовжувати акцію до виконання вимог адміністрації Київського державного авіяпідприємства і компанії „Авіялінії України". Внаслідок страйку скасовано внутрішні рейси компанії і деякі міжнародні.

СТВОРЕНО АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ПАРЛЯМЕНТ

ОДЕСА. — Виборчий центр, що називається „Молодь — за чесні вибори", створив Одеський молодечий парлямент. Як повідомили засновники центру, мета цієї організації вести роз'яснювальну роботу і включати молодь до участи у виборах. Молодечий парлямент також рекомендуватиме своїх кандидатів у члени виборчих комісій на регіональному рівні, проводитиме конференції „за круглим столом" з лідерами політичних партій, влаштовуватиме зустрічі кандидатів на депутатів різних рівнів з молоддю.

З'ЯВИВСЯ ЩЕ ОДИН УНІВЕРСИТЕТ

КИЇВ. — Постановою Кабінету Міністрів України з 11-го листопада в українській столиці на базі Київського державного інституту культури створено Київський Державний Университет Культури та Мистецтв. Маючи IV, найвищий, рівень акредитації, цей навчальний заклад забезпечуватиме своїх випускників сертифікатами державного зразка. Ректорат спільно з деканатом працюють над новою концепцією розвитку нового університету. Університет розпочав новий зимовий набір студентів на 1998–99 навчальний рік. Абітурієнти, які з певних причин не встигли вступити влітку, можуть стати студентами від 1-го лютого 1998 року.

ОЖИЛА СИМВОЛІКА ВОЛИНІ

ЛУЦЬК. — На черговій сесії Волинської обласної Ради затверджено герб і прапор області. Герб має форму червоного прямокутного щита з білим хрестом, який у геральдиці символізує життя, а також християнство. Червоний колір символізує мужність і хоробрість, білий — чистоту і непорочність. Як свідчать архівні документи, Волинська земля мала свій герб у першій половині XIV століття. Герб періоду Речі Посполитої вживали на емблемах державних установ, що діяли в області у 1921–39 роках.

РЕФОРМИ ОЧІКУЮТЬ НА КРЕДИТИ

КИЇВ. — На зустрічі Президента України Леоніда Кучми з директором представництва Світового банку в Україні і Білорусі Полом Сігельбавмом мова йшла про те, що загальний обсяг фінансування проєктів Світового банку в Україні на 1998 рік може сягнути одного більйона долярів. Водночас фінансування проєктів реструктуризації ву-гільної промисловости та розвитку енергоринку відкладено на пізніше. Сторони домовилися про нову стратегію співробітництва. Пріоритетними вирішено обрати ті напрямки, які сприятимуть розвиткові аграрного та енергетичного комплексів.

У СВІТІ

НІМЕЧЧИНА І ФРАНЦІЯ ЗАЯВИЛИ, що внедовзі в Европейському союзі буде створено окрему раду, котра координуватиме економічну політику між країнами, котрі приймуть єдину валюту в 1999 році, не зважаючи на те чи всі країни на це погодяться, чи ні. Така настанова зі сторони цих двох держав була свого роду ігноруванням Англії, Данії та Швеції, котрі заявили, що не будуть брати участи в першій стадії переходу до єдиної валюти, а також Греції, економіка котрої не дозволила на прийняття єдиної валюти, щоноситиме назву „евро". Крім того, згадані країни уважають, що це може бути першим кроком до елімінації їх з центру економічної сили Европейського союзу.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКІ ЖИДИ КОЖНОГО року є щедрими жертводавцями на всякі доброчинні жидівські організації в Ізраїлі. Одначе цього року ці пожертви драстично зменшились, бо протестуючи проти релігійної та мирної політики ізраїльського уряду, американські жиди вирішили цим способом подати до відома про своє невдоволення, що коштувало Ізраїль близько 20 млн. дол. Виглядає, що справа жертвенности американських жидів на потреби Ізраїля, є настільки важливою, що змусила прем'єр-міністра Беньяміна Нетаняну в цей час хвилюючих подій на Близькому Сході приїхати до ЗСА, щоб особисто говорити з керівниками жидівських організацій в цій справі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Суперечки серед жидів тут і там

В останніх тижнях читаємо і чуємо щораз більше відвертої критики американських жидів політики Ізраїля та настанови до тамошніх релігійних вимог. Нагло відновилася голосна та емоційна дискусія кого можна уважати жидом та які вимоги слід ставити до його релігійних практик.

Не є для нікого таємницею, що американські жиди, живучи довго в цій країні та виховуючи тут вже не лише дітей, але й внуків та правнуків, силою обставин та життя змінили дещо свої дуже строгі релігійні практики та відійшли з роками від ортодоксальних вимог до т. зв. реформованих, що дало їм можливість легшого достосування до щоденного життя в тій країні. Цей самозрозумілий для кожної іншої народности процес певного рода асиміляції, і це не лише мовної, був досі у жидів однак мало помітний через постійну пов'язаність із Ізраїлем та постійну виміну, яка існує від близько 50 років існування цієї держави. Знаємо, що жидівські організації в ЗСА дбають пильно про відвідини молодих американсько-жидівських поколінь Ізраїля, про їхню часову принаймні працю на „кібуцах" і про плекання релігійних практик тут в ЗСА, навіть коли вони не є так строгі, як в серці жидівської держави.

Якось з проходячими роками взаємна коеґзистенція була спокійна, тим більше, що еміграція американських жидів на постійно до Ізраїля була кількістю мінімальна, не більша як три і пів тисяча осіб річно, як це подає статистика. Показується також, що зацікавлення жидів в Ізраїлі своїми кровними братами в ЗСА з останніми роками зменшилося пропорційно до кращих економічно і морально умовин життя в Ізраїлі.

Щойно останні намагання впровадити закон, що тільки ортодоксальна релігія є правосильна в Ізраїлі і приналежність до неї буде вимогою в цілій державі, викликали широку дискусію і занепокоєння серед мільйонів жидів, що є мешканцями і громадянами ЗСА. Досі всі вони, незалежно від форми практикування строгої релігії, уважали духовий зв'язок із Ізраїлем, як єдину можливість оборонятися перед асиміляцією, але так уважали жиди т. зв. реформованого віроісповідування та інших відламків, як також жиди із вже мішаних родин. Коли тепер однак строга релігія має бути передумовою, цей факт викликав вперше широку дискусію та застереження серед американських жидів, які відверто про це висловлюються у пресі та інших засобах масової інформації.

Ба, що більше, можливість переведення такого закону в Ізраїлі викликала ще іншу далекойдучу реакцію серед великої жидівської спільноти в ЗСА, а це може у наслідках найбільше болючу для Ізраїля, бо фінансову. Як читаємо у пресі, фінансова допомога в тому році зменшилася вже досі на 20 млн. дол., хоча заповіджений закон ще не увійшов у життя. Жидівські філантропійні організації в ЗСА, які так щедро досі збирали фонди та допомагали своєму Ізраїлеві остерігають, що ті датки ще помітно зменшаться якщо ортодоксальні жиди здобудуть перемогу в Ізраїлі, а це відіб'ється сильно на загальній економічній ситуації в жидівській державі.

Слідкуючи за цим релігійним конфліктом, що наростає тепер в Ізраїлі, ми мимоволі думаємо про ситуацію в нашому відношенні до української держави. Немає найменшого сумніву, що фінансова допомога української діяспори незвичайно сильно підтримує різні ділянки розвитку у молодій українській державі і це так на культурному, як і політичному відтинку, а навіть на приватному. Однак і тут релігійний та партійний хаос, в якому десятки організацій різних відламків борються за владу, може з часом викликати деякий сумнів у діяспорі, чи треба і чи повинні ми без застережень підтримувати фінансово усі ці релігійні та політичні відламки, якщо не буде на майбутнє одної та правильної лінії діяння.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Ярослав Гайвас

НЕУСПІХИ АМЕРИКАНСЬКОЇ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ

Історичним парадоксом, що часто повторюється, є факт, що та сторона, яка виграла війну, опісля програє мир. Так зачасто стається з американською світовою політикою.

ЗСА допомогли, а треба сказати, що в великій мірі виграли, дві світові війни. Ці війни перетворили ЗСА у найбільшу світову потугу. Після Другої світової війни СССР, тобто на ділі совєтська Росія, почала холодну війну за перше місце у світі, як крок до світової домінації. Поділ Німеччини, переворот в Чехо-Словаччині, „Празька весна", тобто її розгром, здобутки в Африці, перетворення Куби в комуністичну державу, яка мала стати причілком в боротьбі за Південну Америку, проникання в арабський світ — це були етапи тієї боротьби. Спротив їм ставив західній світ на чолі з ЗСА, а фактично ЗСА несли основний тягар у тому спротиві, Росія назовні росла, а в нутрі розкладалася, що закінчилося мирним розпадом СССР. Мало таких випадків знає світова історія. Захід, а в першу чергу ЗСА, став переможцем. Дорога до перебудови світу на взір Заходу, тобто на демократичних основах і національно-державному принципі, була відкритою і цей процес, початий у світових вимірах поширився й набрав могутньої динаміки. Здавалося, що будь-яка відбудова, навіть частинна, старого ладу стала нереальною.

Ряд помилок

Одначе почалися помилки Заходу, які довели до теперішнього стану, в якому частинно здійснюється реставрація російської сили, як світової потуги і тут та там вона починає відбивати свої позиції в світі, що однозначне з небезпекою повороту старого ладу. Вправді, постають нові ситуації й нові потуги, які стоять на перешкоді такій можливості, але всетаки Росія просувається вперед. Росія, використовуючи помилки в першу чергу Вашінґтону, проникає на деякі простори. Після розвалу 1991 року Росія була в моральному і політичному розкладі, на великому роздоріжжі і в шоку. Їй з шоку поміг вийти Вашінґтон, який, як це в нього буває і в інших випадках, не доложив зусиль до її повного ослаблення, але підштовхнув її реваншистські сили до відродження. Він доложив зусиль до введення її з поворотом на світову арену, ввів до „Великої сімки", хоч ця справа ще не зовсім ясна, заключив з нею договір, яким впровадив її в якійсь мірі в НАТО, а потім прийшло введення Росії до різних чолових установ Заходу, коротко — відкрив їй ворота до засобів для відбудови. І вона це повнотою і рафіновано використала.

Декілька з тих фактів зовсім виразно вдарили по ЗСА, а навіть змусили до відступу. На ключевому відтинку сучасного постачання енерґетичних засобів світові Вашінґтон своїм „дабл контейнмент" — Ірану та Іраку — вдарив по інтересах деяких своїх союзників, а односторонніми санкціями, наслідком яких терпіли різні держави, навіть Україна втратила більйони долярів через санкції проти Сербії, а інших своїх близьких союзників штовхнув до шукання співпраці з своїми ворогами. Договори і співпраця на базі порозуміння Франції з Росією та Іраном, в тіні якого інші держави як Туреччина, та Італія шукають користей для себе та підтримують це порозуміння, чим загрожують змінити положення ЗСА в цьому обширі на некорисне.

Інші неправильні потягнення мали місце у відношенні до Китаю. Взагалі Китай не має щастя у відношенні до ЗСА після Першої світової війни. Вашінґтон тримав „усі китайські яйця" в одному чанкайшеківському кошику, не зважаючи на повторні спроби з боку деяких червоних лідерів шукати компромісу з Америкою. Справа з Тайваном не скінчилася, як і інші спірні справи, між тими двома потугами в часі останньої візити китайського президента Земіна в Америці. Протистояння і конфлікти ще нераз виникатимуть між ними. А Китай своїм домінуючим положенням в Азії ще нераз стоятиме перешкодою на дорозі американських життєвих інтересів. Під сучасну пору в Китаю 300 блн. чужих інвестицій допомагають з великим зиском для себе розбудовувати Китай. Участь Америки в тому — мінімальна. Китайська проблема є не лише великою перепоною для американців в азійському обширі, але вона ще породила внутрішні суперечності й протиставлення в американському суспільстві, яких не вдасться легко усунути.

Залицяння Єльцина

10-го листопада Президент Росії Боріс Єльцин відвідав Китай. Програма його перебування в Китаю велика й одверта. Він мав договоритися з китайськими керівними колами у справі (не хочеться вірити) спинення американського намагання, як кажуть вони, стати домінуючою і єдиною керівною силою в світі. В часі перебування китайського президента Земіна американці напевно знали про це, чи вони інтерпелювали Земіна в цій справі — невідомо. Ніде про це не пишуть і в публічних виступах американських державних діячів не говорять, але дивно, що президент Земін зараз після повороту з ЗСА про це говорив й виніс відповідні рішення з Єльцином. Єльцинові можна не дивуватися. Він знає, що американці акцептують всілякі вибрики з боку Росії, а Китай шукає оправдання в тому, що коли Президент ЗСА зустрічається з провідником опозиційної партії в Ґонґ Конґу та з Далай Лямою і договорюється з ними, як їм при допомозі Вашінґтону боротися з Китаєм і виривати в нього якнайбільші уступки, то чому не може Земін і „приятель" президента Клінтона Єльцин договорюватися, як разом підтинати крила американцям. Дивна дипломатія нині і, як видно, всього можна від неї сподіватися. Інша справа, що Земін і Єльцин мають полагодити спірні питання і завдання, які не можуть бути полагоджені. Росія забрала від Китаю величезні території, якже вони устійнять спільний кордон, сприйнятливий для обидвох сторін? Торгівля Китаю з Росією річно є около 6 блн. дол., а вони хотять за три роки допровадити її до 20 блн. Росія намагається переконати, щоб Китай купував у неї літаки, а сама купує в Америці від Боїнґа. І таких запитів пожна поставити багато більше. В додатку до того росіяни твердять, що китайці масово репродукують російські технологічні інструменти, в чому вони, як знаємо з американської практики, добрі спеціялісти, то пощо їм купувати це все за грубі гроші?

В додатку до того, в Росії проходить своєрідна чистка, очевидно в спину Єльцина. Він спеціяліст у викиданні своїх найзаслуженіших приятелів. Він шефа своєї охорони генерала Коржакова викинув несподівано з праці, ще й хотів його здеґрадувати з ранґи генерала до сержанта, то чому тепер не мав викинути мультіміярдера Боріса Березовського, який зфінансував його передвиборчу і виборчу акцію, переконавши групу найбагатіших спекулянтів і директорів банків дати всі потрібні фонди на вибори. А ці фонди, як знаємо таки з російських джерел, ішли в більйони. Тепер наслідком того вибухла „війна всіх проти всіх" в російських фінансово-банкових колах. Коли ж Березовському, до вчора заступникові секретаря комітету охорони держави, ще й відібрали центральну телевізійну систему, в якій має він невеликий уділ, а держава має понад 51 відсотків — ОРТ, він заявив, що подасть справу до суду. Тільки не сказав, до якого.

Не дивно, що серед таких подій стався ще один „сюрприз". Є ним поїздка японського прем'єр-міністра Рютаро Гашімото до Красноярську в центрі Сибіру. Між Росією і Японією неустабілізовані стосунки. Росія декілька днів перед кінцем Другої світової війни напала на японську армію, що окупувала північну частину Китаю, очевидно розброїла її, бо ця вже була в стадії капітуляції перед західніми альянтами, і окупувала японські Курильські острови, яких води були головним джерелом рибних продуктів для прохарчування японського населення. На це погодилися альянти, а саме через це Японія відмовилася переводити з Москвою мирові переговори і заключити мир. Москва спочатку ставилася до цього легковажно, але щораз докучливіше вона потребувала такого миру з Японією, а особливо тепер, коли їй потужна японська індустрія, технологія і фінанси такі потрібні. Здавалося, що покищо проблема й далі ще не дозріла до розв'язки, а тимчасом Гашімото й Єльцин розв'язали її. Покищо не розв'язали її формально й нічого в тій справі не підписали, зате договорилися формально підписати двотисячного року мирний договір і повернути Японії такі їй потрібні острови. Але тим часом Японія й Росія розвинуть максимально товарообмін і Японія почне індустріяльні інвестиції в Росії, а Росія розвине постачання нафтоенерґетичних засобів та сирівців. До того після тих переговорів засоби масової інформації подали, що обидві сторони договорилися до військової співпраці. На початку вона буде обмежена до обопільних візит генералів і технологічних керівників

(Закінчення на стор. 4)

Едвард Кухар

А згадаймо...

Стаття, котра появилася в „Свободі" з 9-го і 10-го вересня ц. р., написана Людмилою Ярко-Почтар, нашою душею з'їздів Реґенсбурґу, присвячена згадкою про повстанців УПА, прибувших до українського табору втікачів в Реґенсбурзі в 1947 році. Надзвичайне враження викликала ця подія між нами, середньошкільними студентами в той час. Ці ровесники наші, а декотрі з них старші від нас на два, або три роки, принесли нам живий доказ боротьби нашого знедоленого, поневоленого відвічними ворогами, народу. Вони принесли потвердження віри в боротьбу, яка здобуде Україні свободу і незалежність. Ці молоді хлопці і дівчата були шановані нами, як справжні герої нашого народу. Принесли вони розповіді дійсних боїв з ворогами, проведених в лісах наших земель. Зі захопленням слухали ми розповідь про вбивство польського генерала Сьвєрчевського одним з відділів УПА. Про совєтського генерала Ватутіна, котрий був вбитий в боротьбі з повстанцями УПА в Карпатах. Пам'ятник цьому генералові поставила совєтська влада в Києві і цей пам'ятник по сьогодні, чомусь, ще стоїть недалеко будинку Верховної Ради.

Громада табору Реґенсбурґ помагала цим повстанцям УПА влаштуватись в таборі, виборола відповідні документи на постійне перебування. Повстанців УПА, котрі мали охоту продовжати свою освіту, прийняли таборові середні школи. Більшість з них була прийнята в Українську Торговельну Гімназію. Професори гімназії, котрі також були професорами УТГІ (Український Торговельно-Господарський Інситуту) даром посвячували багато вечорів в підготові молодих бійців УПА, котрі, в рядах підпілля не мали змоги продовжати їхню освіту. Цими професорами були: (покійний тепер) д-р Кость Матвієнко, талановитий математик, колишній учасник УНА під командою Отамана Симона Петлюри, інж. Іван Шабельський, колишній старшина тої ж УНА і професор УТГІ, і ряд інших.

Принесли ці воїни УПА також патріотичні пісні, написані в підпіллі, змальовуючі життя і боротьбу в лісах, і романтику, за котрою молоді серця тужили і були позбавлені її. Декотрі пісні подає в своїй статті Людмила Ярко-Почтар. Згадує Людмила про командира Громенка. Згадаю і я, коли мав нагоду серед групи повстанців УПА в Реґенсбурзі на одній вечірці прощати повстанця УПА Смирного. Тоді таємницею було, що він відходив назад в Україну. Аж в Америці, по довгих роках прийшла вістка про ціль його подорожі.

Більшість з цих вояків походили з Лемківщини, хоч були між ними повстанці з Волині, Полісся і інших земель України. Лемківська земля виховала справжніх героїв, котрі боролися за волю України. Лемківщина здала іспит своєї свідомости. В цьому люди Лемківщини постраждали своїми прадідівськими садибами і були жорстоко виселені на колишні німецькі землі Польщі. Лемківщина найдорожче заплатила за вияв свого націоналізму.

Українські пісні передають частину історії України від княжих часів, в козацьких думах, в піснях УСС, УНА, в піснях УПА. Під час перебування з концертами по Україні в 1990 році з хором „Думка" з Ню Йорку, почув одну з пісень УПА на зустрічі з нашою ріднею у Львові:

Там, під львівським
Замком старий
дуб стоїть,
А під тим дубочком повстанець лежить.

Він лежить, не дише і
неначе спить,
Золоте волосся в вітрі
шелестить.

В головах матуся старенька стоїть
І такії слова синові
говорить:

Як ти був маленький,
батько воював,
Він за Україну
голову поклав.

Було вас у мене
шестеро синів,
Ти був наймолодший,
сину милий мій.

А позаду неї
отаман стоїть
І такі слова
їй тихо говорить:

Не плач, стара мати,
не плач, не ридай,
Бо твій син загинув за
наш рідний край.

Тече річка, тече, в ній
москальська кров,
Били ми вас, били, будем
бити знов.

Деякі одиниці серед нас з дивом підтверджували, що Україна в 1991 році

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Осип Кравченюк

ЛЬВІВ ПІД РОСІЙСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ 1914–15 РОКІВ

III

В суботу, 12-го вересня, російська поліція перевела ревізію в Митрополичій палаті, забрала чимало документів, опечатала реґістратуру й консисторську канцелярію і поставила варту — караул. Ревізії продовжувались, зокрема після того, як 13-го вересня Митрополит відправив в Успенській церкві Богослуження з приводу вступлення на престіл Папи Венедикта XV і виголосив проповідь. У ній Слуга Божий висловив своє вдоволення з факту, що Львів оминув знищення в час, коли інші місцевості сильно потерпіли, а багато людей розбіглося, або загинуло. За допустом Божим, сказав Митрополит, впали кордони, і українці можуть себе тепер краще пізнати. Росіяни мають свою релігійність і ми також можемо дати щось їм. Наше православ'я церковне, їхнє державне, оперте на державній силі. Ми черпаємо свою силу з єдности з Католицькою Церквою, на котру спливає ласка Божа. Накінець він закликав присутніх триматися Католицької Церкви, залишитися вірними своїм ідеалам і відноситися до кожного з любов'ю.

Під час ревізій поліція шукала спеціяльно за документом від Конґреґації для Пропаґанди Віри, сподіваючись знайти в ньому компромітуючі Митрополита інформації. Виявилось, що цим документом Папська курія повідомляла, що префектом Конґреґації став на місце кардинала Сімеоні кардинал Ледоховський. Після цієї невдачі Митрополичу палату окружив 15-го вересня відділ війська; при всіх входах поставлено сторожу, а на поверсі біля кожних дверей стояв солдат з баґнетом на крісі. Митрополитові сказали, що він інтернований, його ізолювали від решти персоналу, а після обіду докладно провіряли кухонний посуд, яким він користувався. Так було до 19-го вересня, коли Митрополит довідався, що його вивезуть з Галичини. Того дня приїхали до палати два авта (одне для людей, друге на багаж), і Митрополита повезли спочатку до Бродів, а звідтіль в люксусовому вагоні до Києва.

Після вивезення Митрополита Андрея Шептицького д-р Маріян Глушкевич, львівський адвокат-москвофіл, помістив в газеті „Подкарпатская Русь" (2–3 жовтня 1914 р.) статтю „Митрополит Шептицький, а русское дело", з якій, між іншим, назвав Митрополита найбільшим ворогом народу й заявив, що його вивезли не так за ворожість до Росії, як за те, що він не вважав за відповідне примирити цю свою ворожість та ненавість до побідоносних російських військ. Галицьким москвофілам здавалось, що при відсутності Митрополита Шептицького вони зможуть остаточно зліквідувати Греко-Католицьку Церкву, завести російське православ'я і таким чином зрусифікувати Галичину.

Духовну опіку над православними у Східній Галичині Синод доручив єпископові Евлогієві (Василь Ґеорґієвський). Ще в 1903 році Евлогія назначили вікарієм Холмщини, де він вів завзяту боротьбу з католицизмом. Пізніше він був членом другої і третьої Дум (1907–12), на початку війни став архиєпископом Волині, а 27-го вересня 1914 року — обер-прокурор Синоду Самблер покликав його до Петроґраду й доручив йому керівництво церковними справами на окупованих землях. Він приїхав 27-го листопада до Бродів, а шість днів пізніше до Львова, де оглянув москвофільські установи, місцеві церкви і зараз же від'їхав через Вільно до Петроґраду. У Вільні він мав розмову з редакторами „Віленськаго Вѣстника", яким сказав, що тривалий державний устрій Галичини можливий під умовою, що там буде зорганізована російська церковна управа. 17-го грудня він знову побував у Львові й видав пастирський лист, в якому закликав „добрих пастирів" Галичини вести нарід „на дорогу органічної єдности з Росією" і закріпити „союз з Православною Церквою". Цими „добрими пастирями" були, крім галицьких священиків-москвофілів, прихильники Евлогія — єромонахи з Почаївської Лаври, і такі, як вони, напівграмотні попи, спроваджувані з Росії. Їх Евлогій призначував на парафії, опорожнені внаслідок арештів і депортацій свідомих українських священиків. Для посилення своєї діяльности для навертання греко-католиків на православ'я, Евлогій приїхав ще раз до Львова 28-го лютого 1915 року, відчинив свою канцелярію при вулиці Набєляка ч. 27а, а від травня того року до кінця окупації перебував там постійно.

З методами його праці не погоджувався навіть генерал-губернатор Бобринський, зокрема коли йшлося про назначування православних попів на приходства. Архиєпископ Евлогій, казав Бобринський, „уважав можливим зовсім не числитися з моїми розпорядженнями і назначав священиків на приходства без мого відома. Нічого дивного, додав він, що такі священики не викликали до себе любови і пошани прихожан. З другого боку, Евлогій і галицькі москвофіли вважали політику Бобринського надто м'якою, і тому „Русский Народный Совѣт" під проводом Володимира Дудикевича виготовив був навіть кілька меморандумів до Петроґраду, в яких критикував діяльність галицької влади і дораджував передати її в руки москвофілів. Ці меморіяли не мали успіху, а навпаки, пошкодили їхнім авторам. Деякі із них втратили свої посади, а в січні 1915 року прийшла заборона газеті „Прикарпатская Русь" друкувати редакційні статті, фейлетони тощо.

Закінчення буде

Міцніють...

(Закінчення зі стор. 1)

— Звичайно, українською, вважаю, що було б незрозумілим, якби спілкування велося іншою мовою. Не забувайте, адже я не є космонавтом Зоряного містечка, що під Москвою, а Національної космічної агенції України (НКАУ).

— Якщо вже мова зайшла про НКАУ, то просив би вас дещо розповісти про цю агенцію, які її завдання і хто її очолює?

Національна космічна агенція України — це своєрідний державний департамент, який займається координацією діяльности всіх структурних підрозділів, що мають безпосереднє відношення до дослідження навколоземного простору. До неї також входять і спеціяльні військові формування. НКАУ має власний загін космонавтів, який складається поки з трьох чоловік. Я певний, що з часом він зростатиме в міру поширення космічної програми.

Генеральним директором НКАУ є Олександер Негода.

— А тепер варто було б коротко розповісти про Леоніда Каденюка, скажіть, що він візьме з собою у полет?

— З біографією першого українського космонавта Леоніда Каденюка читачі мали змогу познайомитися з допомогою засобів масової інформації. Мені залишається лише додати свої особисті спостереження.

Насамперед, хотів би зазначити, що Леонід є людиною дуже освіченою, має великий досвід випробувача військових літаків. До своєї мети — здійснення космічного полету — він йшов довгих 20 років. Відверто кажучи, я не знаю, чи зміг би повторити його шлях, може зміг би, але це дуже важко.

Окрім всього, Леонід прекрасний батько, разом з дружиною Вірою виховує двох синів.

Мені відомо, що Каденюк візьме з собою в космос державний прапор України, тризуб, „Кобзар", а також пісні Солов'яненка.

— Осмілюсь задати вам запитання, яке пов'язане з попереднім: скажіть відверто, чи не заздрите Каденюкові?

— Можу без вагань відповісти, що вибір того, хто полетить у космос у складі американської залоги, зроблено цілком справедливо. І в той же час принагідно пригадати відомий афоризм, в якому мовиться, що поганий той вояк, який не мріє стати маршалом. Якщо бути гранично відвертим, то мушу визнати: сподівався, що виберуть мене. Остаточне рішення приймала міжурядова комісія Ґор–Кучма, вона і затвердила кандидатуру Леоніда. Як громадянин України, я повинен поважати таке рішення, хоча в душі, звичайно, заздрю йому.

В той же час добре розумію, що входжу з Леонідом до одного загону, і ми повинні один одному допомагати. І в цьому полеті будемо діяти разом. Каденюк проводитиме експерименти в орбіті, а я ті ж самі експерименти буду проводити на землі. Після приземлення „Колюмбії" ми порівняємо одержані результати і з'ясуємо, як мікрогравітація впливає на різні рослини.

— Цікаво було б довідатися, коли у вас зародилася ідея стати космонавтом і як вона здійснюється?

— Не можу сказати, що ще з дитинства мріяв про дослідження навколоземного простору. А в тім, великий вплив на вибір моєї майбутньої професії справили американські астронавти, які першими у світі висадилися на Місяці. Тому після закінчення середньої школи вступив до Петербурзької військової космічної академії. Після одержання диплому, командування академії запропонувало мені продовжити навчання в ад'юнктурі. Я погодився, однак незабаром відмовився від військової кар'єри. Запитаєте чому? Охоче відповім. Якби я залишився в Петербурзі, то після закінчення ад'юнктури мене не відпустили б з армії. А саме в той час Україна стала незалежною і мені хотілося якнайшвидше повернутися на батьківщину. Я звільнився з армії і приїхав до Києва, де влаштувався в Інституті магнетизму Національної Академії Наук України. Одночасно продовжував працю над дисертацією, яку захистив у Харківському Університеті і здобув звання кандидата наук.

— Чи має ваша дисертація практичне значення?

— Безумовно. Я певний, що мої наукові дослідження знайдуть застосування на радіолокаційних станціях, а також при пошуках корисних копалин під землею.

— Познайомте читачів із своїми батьками і скажіть, чи схвалили вони ваш вибір?

— Насамперед варто сказати, що я народився в 1970 році. А тепер два слова про моїх батьків. Тато — Ігор — генерал-лейтенант у резерві, служив в апараті Міністерства Оборони України, колишній командир ракетного підрозділу. Мати — Оксана — хемік за професією, викладала у вищих учбових закладах, тимчасово не працює. Наша родина мешкає у Києві. З боку батьків одержав повну підтримку, коли обрав професію космонавта.

— В біографії, яку розповсюдила НАСА, вказується на вашу причетність до козацтва. Поясніть, будь ласка, що мається на увазі?

— Йдеться про моє членство в міжнародній історичній культурній організації Українське Козацтво на чолі з генерал-майором Мулявою. Вона має курені в ряді країн, в тому числі в Канаді та Америці. Мене приписали до сотні космічного зв'язку. Однак тут, у Гюстоні, я поки єдиний козак, підтримую телефоном контакти з нашим головнокомандуючим Володимиром Мулявою.

— Яке ваше військове звання?

— Я старший лейтенант резерви, а Леонід Каденюк — полковник резерви.

— Чи маєте нагороди?

— Не маю бо, як вже вище вказував, я звільнився із збройних сил Росії, а за це нагород не дають. Приїхавши в Україну, прийняв присягу, як офіцер резерви Військово-повітряних сил.

— Тепер хотів би задати вам кілька питань, які стосуються особистого життя. Не заперечуєте?

— Ні, прошу, питайте, спробую відповісти.

— Я знаю, що ви досі не одружений. Цікаво довідатися, чи маєте кохану дівчину і чи збираєтесь найближчим часом справити весілля?

— Мушу визнати, що в даний момент такої дівчини, з якою готовий женитися, немає. Є знайомі дівчата, але це поки не серйозно.

— Чим будете займатися, коли повернетесь додому?

— Звичайно, продовжу працю в загоні космонавтів, буду готуватись до виконання наступних завдань.

— Чи буваєте в театрі, якою музикою захоплюєтесь, які пісні співаєте?

— Мій улюблений театр у Києві то Національна опера, захоплююся клясичною музикою. Мені подобаються всі оперні вистави, особливо ті, що виконуються українською мовою, а саме „Запорожець за Дунаєм" і „Тарас Бульба". Дуже люблю українські народні пісні, сам виконую їх.

— А тепер маєте нагоду звернутися до читачів газети з нагоди полету українського космонавта у складі американської залоги. Будь ласка.

— Гадаю, що читачі газети в своїй більшості є українцями, які в силу різних обставин залишились поза межами України. Хотів би їм подякувати за те, що вони не забули рідної мови, національних традицій і звичок. Не буде перебільшенням, коли скажу, що незалежність України здобута в певній мірі завдяки зусиллям діяспори. Американці українського походження довели, що вони є частиною працьовитого і миролюбного народу, вони формують у ЗСА громадську думку. В тому, що останнім часом зміцніли дружні відносини між Україною і Америкою, вагомий внесок діяспори.

І, нарешті, хотів би побажати, щоб в дальшому здійснювалися полети українських і американських космонавтів, а це без сумніву принесе взаємну користь. Земля у нас одна і Україна теж одна!

Слава Україні!.

Українська громада в Томс Рівер відзначила Першого Листопада

На день 1-го листопада припадає багато подій в українській історії великого значення. А саме, 1-го листопада 1918 року проголошено самостійність Західньої України, на львівському ратуші перший раз по довгих століттях повівав синьо-жовтий український прапор. Рівнож першого листопада 1944 року відійшов у вічність заступитель людського роду, пресвятий мученик Митрополит Андрей Шептицький.

Тож за ініціятивою громади та отця-пароха Августина Молодовича відправлено Службу Божу в наміренні українського народу, а опісля відправлено Панахиду по жертвах, які український нарід поніс за ідеали чину Першого листопада, рівнож за трудолюбиве життя Митрополита А. Шептицького.

Отець А. Молодович виголосив відповідну доповідь з цієї нагоди. До Панахиди вставилися у два ряди прапороносці з синьо-жовтими та американськими зоряними прапорами, а чорний жалібний прапор перед ними. Участь взяла чисельна публіка.

Іван Ільків

Пишуть...

(Закінчення зі стор. 1)

лення українського життя на тому відтинку розповідає Мирон Сурмач, власник крамниці „Сурма" на 7-ій вулиці і Роня Лозинська з УККА на Другій авеню, як також екзекутивний директор його Надя Татчин. Усі вони стверджують приплив „нової крови", тобто нових поселенців молодшого віку, які навіть не живуть в Ню Йорку, але приїздять до церкви і на різні українські імпрези, чи хоча б на закупи в українських крамницях, які останньо збільшилися ще одним українським м'ясарем на 1-ій авеню.

Ізраїльські...

(Закінчення зі стор. 1)

Єгипту та Сирії. Йдеться про те, що арабський світ може виступити проти жидів збройною коаліцією.

Сьома причина: сирійські та єгипетські генерали є певні, що їхні збройні сили не тільки вже не поступаються перед ізраїльськими, але перевищують їх.

Остання, восьма, причина полягає в тому, що жидівська спільнота внутрішньо розколота, бо далеко не всі в Ізраїлі погоджуються зі занадто твердою щодо арабів політикою прем'єра Беньяміна Нетаняґу.

Щоправда, Р. Бен-Ішаї закінчує свою статтю оптимістичним висновком: мовляв, арабам краще не випробовувати нашої сили, бо вона є набагато більшою, ніж їм здається. До того ж, З'єднані Стейти Америки ніколи не залишать ізраїльтян у біді.

Без української мови і книжки — не буде й української дитини!

Ділимося сумною вісткою, що 10-го серпня 1997 року відійшов у вічність на 80-му році життя

СВ. П.

МИКОЛА ІВАНКО

Осиротив свою дружину ОНИСІЮ, близьких і рідних, тут в ЗСА і в Україні.

Він був патріот і відданий працівник у церковному житті.

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 28-го жовтня 1997 року відійшла у вічність

бл. п.

ОЛЬГА (ДОЗЯ) ГАНКЕВИЧ

з дому ШМАТЕРА
нар. у Самборі, Україна

ПОХОРОН відбувся 31-го жовтня в Торонто, а тлінні останки спочили на Park Lawn Cemetery, Торонто, Канада

Залишені у глибокому смутку:
син — ЮРІЙ з дружиною ОКСАНОЮ
і внук ДМИТРО

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1 УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА

Станиця в Лігайтоні, Па.

З болем і смутком повідомляємо наших побратимів і українську громаду, що 12-го листопада 1997 року упокоївся в Бозі на 91-му році життя колишній капелян 1 Української Дивізії УНА та учасник боїв під Бродами

СВ. П.

о. БОГДАН ЛЕВИЦЬКИЙ

СВЯЩЕНИЧІ ПОХОРОННІ відправи відбулися в понеділок 17-го листопада 1997 р., з церкви Пресвятої Діви Марії МекАду, Па. на місцевий цвинтар.

Дружині покійного отця добродійці СОФІЇ ЛЕВИЦЬКІЙ і всій родині висловлюємо наше щиросердечне співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

З волі Всевишнього відійшов від нас вже рік тому 16-го листопада 1996 року наш дорогий
БРАТ, ШВАҐЕР, ВУЙКО, КУЗЕН, ХРЕСНИЙ БАТЬКО

бл. п.

ВАСИЛЬ ТКАЧУК

уродженець Гуцульщини село Шешори Косівського повіту, проживши тернистих 84 років життя. Молодим хлопцем лишився сиротою і важко вибивався в люди, здобуваючи звання професійного столяра. Поза працею у свойому варстаті, брав активну участь в громадському житті села. У „Просвіті" молодечих організацій „Луг", „Каменярі", Кооперативі, „Рідній Школі", а в часі воєнних років в його домі проходила підпільна активна праця — підготовка, що і було одною з причин думати про еміґрацію в 1944 році.

Відбувши тяжку працю в німецькому каменоломі, а потім в переселенчих таборах, покійний виїздить в 1949 р. до Канади, а в 1956 до Філядельфії у ЗСА. Тут включається в громадське життя.

Стає членом, добродієм а то й меценатом українських установ. Член Української Вільної громади, Видавництва „За Волю України", УККА, УАКР, Українського Музею, братських союзів в тому УНСоюзу. Член — добродій Українського Екзильного Уряду — УНР, Спортового Осередку „Тризуб", „Капелі Бандуристів" Гуцульського Т-ва „Черемош", та меценат Українського Освітньо Культурного Центру Філядельфія. Допомагав фінансово, висилаючи тисячі долярів в Україну.

Будучи скромним, товариським і жертвенним користувався пошаною в громаді.

Похоронений на українському православному цвинтарі св. Андрія у С. Бавнд Бруку. Вічна йому пам'ять!

При тій нагоді хочемо подякувати д-рам старшому і молодшому Диким за лікарську опіку над покійним через довгі роки. Покійний терпів на тяжку астму, запалення легенів, а вкінці на рака легенів.

Дякуємо родині і приятелям за відвідини в лікарні, розраду і допомогу. Дякуємо парохові української католицької церкви Благовіщення П.Д.М. в Мелроз Парку, Філь. (де пок. належав) о. шамбелянові Я. Мельникові за похоронні відправи, а о. П. Лабінському за відправу на цвинтарі в Бавнд Бруку. Дякуємо голові Гуц. Тов. „Черемош" М. Луцевому, який під час Панахиди в похоронному заведенні виголосив приятливе слово, підкреслюючи любов і активність покійного у близькій його серцю Гуц. громаді в тов. „Черемош".

Дякуємо Іванові Тимчукові за щирі слова прощання на тризні. Рівнож Оксані Стоцькій за теплі слова в дорогу вічности хресному батькові, а також Уляні Процюк за зворушливі поетичні слова пошани та пращання свойого вуйка.

Про нелегкий пройдений шлях покійного говорив брат Дмитро, який рівнож подякував всім і за все.

Ще дякуємо тим друзям, які несли домовину і занесли її там, де нема вже болю ні печалі, а життя вічне.

Щиро дякуємо всім людям доброї волі з близька і далека; як Канади, Чехії, Німеччини, Румунії й України за миле співчуття, за квіти, за участь в похороні, та датки на добродійні цілі, якими сплели нев'янучий вінець покійному.

На Служби Божі зложили:

По 10 дол. — Віра і Роман Андрейчик, Степан і Ірена Бойко, Анна і Іван Бейсюк, Анна і Лука Бабій, Анна Ґеріс-Пяльчук, Анна Купферт, Анна і Стефан Микух, Марійка і Роман Ольховецькі, Теодосій Онуферко, Уляна і Олесь Процюк, Теодор Рак, Марта і Антін Рубель, Звена і Володимир Романів, Ірена Стерчо, Евдокія і Дмитро Сороханюк, Оксана і Левко Строцькі, Павліна і Іван Скочеляс, Анна Тарнавська, Марія і Іван Тимчук, Дмитро Федорійчук, Євгенія і Олекса Харків, Культурно-Освітний Центр, Марія і Іван Кулинів, Оксана і Дмитро Ткачук.

На будову греко-католицької церкви т. зв. „Довбушівської" в селі Космач на Гуцульщині, яку свого часу ограбили, а потім спалили московсько-большевицькі яничари. Це та церква, за яку боролися чи які боронили свого часу В. Мороз та покійний Патріярх Володимир Романюк — який там був парохом.

55 дол. — Оксана і Дмитро Ткачук,
40 дол. — Ірина Мороз,
25 дол. — Оля і Тарас Білинські;
по 20 дол. — Євдокія і Дмитро Сороханюк, Марта і Браєн Кручовські, Параска Романюк;
по 10 дол. — Анна і Іван Бейсюк, Дмитро Федорійчук, Гільда Фірко, Теодор Рак, Катруся і Володимир Василящук, Роксоляна і Михайло Луців, Параска Залівців.

На Український Освітньо-Культурний Центр:

По 25 дол. — Оксана і Дмитро Ткачук, Марія і Василь Панчак, Анна і Стефан Макух, Дарія Федак;
по 20 дол. — Марта і Браєн Кручовські;
по 10 дол. — Анна і Іван Бейсюк, Ірина і Степан Бойко, Анна Бута, Дмитро Федорійчук, Карола і Ярослав Федорійчук.

На Гуцульський журнал „Гуцульщина", який видає Об'єднання Гуцулів західньої діяспори зложили:

По 50 дол. — Оксана і Дмитро Ткачук;
по 25 дол. — Наталка і Степан Фірко, Марія і Ярема Ткачук, Калина і Микола Миколенко;
по 20 дол. — Анна і Іван Бейсюк, Ірена і Степан Бойко, Євдокія і Дмитро Сороханюк, Ірина і Ілько Шкромюк, Параска Романюк, Анна Попроцька, Юстина Галіней,Емілія Боднарчук;
по 10 дол. — Роксоляна і Михайло Луців, Уляна і Олесь Процюк, Володимир Василащук, Марія Вельган.

Квіти прислали:

Гуц. Тов. „Черемош"; Дмитро і Оксана Ткачуки та родина в Україні; Похресниця Оксана Михайлюк-Строцька; Марія і Іван Тимчуки; Родина Троцюк, Білинські-Ольховецькі і Рубель, Дмитро-Славко-Юрій Федорійчук з родиною, Гільда-Наталка-Степан Фірко, Дмитро Михайлюк-Оля Пустак; д-р Ярослав і Іванна Стахів; Юрій і Барбара Смит — Стефан і Люба Сабо — Леся і Ерік Крудель — Рут і Джері Ґалаґер — родина Ґіфітс — Шіла Лодес.

Картки співчуття

Анна Бурій, Марта і Олег Бабяк, Наталка Вайда, Марія Вельган, Володимир Василащук, Борис Захарчук — Освітньо-Культ. Центр, Юстина Голіней, Адріян Гаврилів — Банк „Певність" — Роман Качай, Доріс і Микола Лютий, Дмитро і Олена Олексюк, Калина і Микола Миколенки, Марія і Ярема Ткачук, Марія і Петро Полагнюк, Параска Романюк, Ліна і Володимир Тромси, Оля Ткачук, Ярка і Ігор Ткачук, Анна Тарнавська, Гільда Фірко, Людмила і Зеновій Чайківські, Ірина і Ілько Шкромюк, д-р Юрій Семенюк з родиною, Олекса і Анна Стефанчук, Оксана і Василь Крилюк з родиною, Марія і Василь Боринський з родиною, Анна Якібчук, Марія Крилюк з родиною, Стефанка і Дмитро Двірничук з родиною, родина Мартищук.

Окремо дякуємо родині і колишнім співжителям в рідних Шешорах, які в день похорону вислухали Службу Божу та влаштували обід (поминки), а чотири гармонійні церковні дзвони сповістили про смерть колишнього жителя — паряфіянина, який помагав здійснити ті дзвони і ховати від окупантів під час Другої світової війни.

Ще і ще раз подяка вам усім рідним приятелям і знайомим, нехай Всевишній нагородить вас.

Служба Божа з Панахидою відбудеться в п'ятницю, 21-го листопада 1997 року, в церкві благовіщення ПДМ в Мелровз Парку у Філядельфії о год. 9-ій ранку.

Просимо про молитви за спокій душі покійного Василя

брат — ДМИТРО
братова — ОКСАНА з дітьми і внуками та родина на чужині й в Україні.

Неуспіхи...

(Закінчення зі стор. 2)

обидвох армій, що треба читати російської армії, бо японська служить тільки самообороні.

Японія і ООН

Росія буде переводити заходи на форумі Ради безпеки Об'єднаних Націй, щоб Японії було дане перманентне місце в Раді безпеки ООН, а Японія зобов'язалася допомогти ввести Росію до Тихоокеанської економічної кооперації. Російська сторона особливо підкреслює вагомість тих домовлень і їхні довгоречецеві позитивні наслідки. Обидві сторони наголошують, що ці договори не є спрямовані проти будь-кого, але міжнародна преса підкреслює, що вістря тих договорів звернене проти ЗСА, бо при їх помочі Японія дуже поважно унезалежнюється від ЗСА, а також проти Китаю, бо постає спільна потужна сила на азійсько-океанському обширі, де Китай домінує, а куди ЗСА намагаються перенести свій економічний потенціял.

Рація напевно за міжнародною пресою, яка має всі дані об'єктивно і нетенденційно представити наслідки зближення і співпраці тих двох сил. ЗСА і Китай мусять в тій справі мовчати, бо сказати, а тим більше будь-що проти, зробити не можуть.

А згадаймо...

(Закінчення зі стор. 2)

здобула незалежність без одного пострілу, без людських жертв. Нісенітниця! Часи російського царського кріпацтва, солдатчина, в котру заганяли маси наших молодих мужчин, куди теж попав молодий Тарас Шевченко. Жертви Крут, УНА, УСС, голод 1932-33 років, Береза Картузька, повстання Закарпаття, жертви УПА, Української Дивізії, масові вивози в Сибір під час і після Другої світової війни. Невже це недостатня заплата за незалежність? Пишімо часто, згадуймо про цих молоденьких хлопців і дівчат, бійців УПА, котрі жертвували своїм юним життям, щоб наші покоління знали і ніколи про них не забули.

МОЖНА ВІДКУПИТИСЯ

Щоб вирішити проблему перенаселення у виправній колонії для неповнолітніх злочинців, влада округа Твин Фоллс у стейті Айдаго має намір в окремих випадках заміняти відсидження в тюрмі 500-доляровим штрафом, який зобов'язані будуть заплатити за своїх нечемних дітей батьки.

НАГОРОДА ІНВАЛІДОВІ

Ралф Коллі, що, підірвавшись на міні у В'єтнамській війні, втратив обидві ноги і руки, отримав нагороду "Неоспіваний герой", встановлену Американською асоціяцією ветеранів-інвалідів.

Врятовано життя шістьом українським дітям

Організація „Український Дар Життя", спровадила від червня цього року, восьмеро хворих дітей з України до ЗСА, яким необхідно подібні операції серця.

Діти, які тепер перебувають в ЗСА це — 5-річний Степан Бойко, котрий вже відбув операцію і почувається дуже добре, 6-річний Вячеслав Піскунов, операція якого була запляновано на понеділок, 17-го листопада, та 13-річний Олег Гух, операція якого відбулася у четвер, 13-го листопада.

Згадана організація забезпечує пацієнтта та одного дорослого опікуна транспортацію з України, а під час перебування дитини у лікарні перекладачем. Крім того забезпечує моральною підтримкою як пацієнта, так і опікуна та технічною допомогою забезпечують родину-господаря, де приїжджі перебувають перед і після операції. Міжнародний клюб Ротарі в Ню Джерзі збирає потрібні фонди на операції та забезпечує родину-господаря потрібною місцевою транспортацією. Лікарня Монтефіоре у Бронксі, де досі були зроблені всі операції, бере мінімальну суму за цю послугу, але діти дістають першорядну медичну, технічну і опікунчу обслугу.

Мабуть немає кращого задоволення в світі, як побачити радісне обличчя виздоровлюючої дитини, котра досі терпіла всілякі болі та постійну небезпеку можливої смерти, вже не говорячи нічого про вдячність батьків та рідних. Тому цей проєкт організації „Український Дар Життя є таким важливим і направду корисним, бо рятує майбутність України — дітвору.

Шестеро дітей тепер є на обстеженні медичного персоналу лікарні Монтефіоре, а в Україні приготовляють звіти хворіб інших 12 дітей. Тепер доконче потрібно грошей на покриття коштів подорожі та інших конечних потреб для наступної групи дітей. Пожертви можна висилати до: Ukrainian Gift of Life, Inc., Suite 333, 233 Rock Road, Glen Rock, NJ 07451, їх можна також відтягати від податку.

ПРИЗНАЧЕНИЙ СУДОМ ДОРАДНИК для профспілок Кеннет Конбой, колишній федеральний суддя, котрий є учасником урядових заходів виелімінування корупції, хабарництва та підкупства, у понеділок, 17-го листопада, повідомив про своє рішення не допустити Рона Кері, теперішнього керівника Американської федерації праці і Конгресу індустріяльних організацій бути переобраним на це становище. Причиною цього рішення є знайдення доказів про незаконні фінансові ходи Р. Кері, зокрема, перенесення з фондів профспілки 700,000 дол. на допомогу його особистої виборчої кампанії. Ця вістка неприємно вразила багатьох, бо Р. Кері був тим, що обіцював вичистити профспілки. Тепер найбільш правдоподібним кандидатом на його місце буде Джеймс П. Гоффа, син легендарного Джіммі Гоффи.

Свято Покровительки Українських Збройних Сил

Преса це немов дзеркало душі народу, його життя. Дописи з громад чи поодиноких частин країни, це вікно, через яке ми бачимо, що і коли в ній діється. Вони в меншій чи більшій мірі віддзеркалюють наші добрі і злі сторінки, наші зацікавлення, радощі і турботи, як рівнож наше державне і громадське життя.

Переглядаючи сторінки української іміграційної преси, бачимо багато інформацій і статей в більшості негативних про ситуацію в Україні. Порівняно мало дописів про наше громадське життя. Це може бути доказом, що воно занепадає і існує серйозна загроза, що воно може зовсім припинитися. Тривожним є факт, що в дискусіях на цю тему, часто навіть досвідчені громадські діячі кажуть — громадські імпрези з національною і політичною тематикою є непопулярні та дефіцитові і вони вже тепер не мають такого значення, як колись, тому що вже є вільна українська держава.

Таке розуміння справи — це велика помилка, за яку ми можемо дорого заплатити. Ми, що живемо на чужині, з власного досвіду знаємо, що власне імпрези з національною і патріотичною тематикою були тим місцем, де розбуджувались, кристалізувались і закріплювались наші національні почування. Вони допомогли багатьом з нас на чужині, далеко від нашої батьківщини, залишитись щирими патріотами України і палкими носіями та захисниками належного її права бути вільною. Потреба культивувати національну і політичну свідомість та патріотичні почування є вічна. Без них не можна ані здобути ані втримати державу, а можна легко її стратити. Тому саме праця, яка заохочує людську чесноту і національний патріотизм, треба всіми способами продовжувати на еміграції, як рівнож поширити її по всіх куточках України. Тільки народ національно свідомий і політично вироблений може вибрати уряд, який чесно працюватиме для добра України і її народу. З розумінням потреби такої праці в громаді, 42-ий Відділ ООЧСУ на Лонг Айленд веде свою діяльність, а це не є легке завдання. Поминаючи всі труднощі наших часів, Відділ з успіхом продовжує цей важливий відтинок громадської праці. Тільки в 1997 році за старанням Відділу ООЧСУ 20-го квітня українська громада на Лонг Айленд величавою і дуже вдалою під кожним оглядом академією відзначила скорботну річницю 50-ліття горезвісної Акції „Вісла". 20-го жовтня Відділ влаштував Свято Покрови — Покровительки Українських Збройних Сил, яким відзначено 55-ту річницю створення УПА і 50-ту річницю її рейду на Захід.

За старанням Відділу в українській католицькій церкві св. Володимира о. Меззоме відправив Св. Літургію в намірені українського народу. Святочна академія з цієї нагоди відбулася у залі Парохіяльного Центру в Юньондел, при співучасти великої кількости людей. Сцена удекорована тризубом і чудовим образом Божої Матері, обведеними прекрасними вишиваними рушниками. Велике враження зробило дещо інше відкриття свята — голова Відділу мгр Катерина Мицьо закликала присутніх встати до внесення прапорів. Прапороносці, а поміж ними в уніформі колишній вояк УПА Мирон Мицьо і слідом за ними в українських строях члени співочої групи Відділу ООЧСУ, маршовим темпом через залю внесли на сцену український і американський прапори та, при співучасти всіх присутніх, розпочали програму українським національним гимном. Опісля М. Мицьо відчитав Присягу Воїна УПА, а відтак закликав усіх однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять всіх полеглих за волю України.

Колишній вояк УПА Мирон Мицьо з членами співочого гуртка ООЧСУ відкривають свято Національним гимном України.

Після цього зворушливого відкриття голова Відділу Катерина Мицьо у свойому вступному слові, між іншим, сказала: „Для українського народу Свято Покрови має подвійний характер — релігійний і національний. В цих святкуваннях віддзеркалені основні дороговкази нашого духового і національного життя, а саме — Бог і Україна. Під час громадських імпрез з нагоди Свята Покрови ми згадуємо, вшановуємо і молимось за тих, які стояли і стоять на сторожі української держави, а в час довгої і жорстокої зими бездержавности боролись, страждали і гинули за визволення України з ворожого ярма. Сьогодні ми молимось до Пречистої Діви Марії — Небесної Покровительки Українських Збройних Сил ще від княжих часів — і за її посередництвом до Всемогутнього Бога за кращу долю для України і українського народу. Молимося, щоб і тепер у вільній українській державі, в цей невимовно важкий для нас час. Вона діткнула своєю ласкою вояків Української Армії і запалила в їхніх серцях іскру щирої любови до Бога, України і українського народу та допомогла їм чесно служити Україні, а в разі небезпеки для держави, щоб вони зуміли її захистити".

Дальшу програму свята дуже вміло перевела член Управи Відділу Наталя Щуровська, яка кілька років тому приїхала з родиною з Одеси, а тепер активна в українській зорганізованій громаді, а особливо у Відділах ООЧСУ і УККА. Головну доповідь під заголовком „Історія Українського Війська" виголосив знаний громадський діяч, член Головної Управи ООЧСУ Теодор Олещук. Мистецька частина імпрези була багата й різноманітна. Першою точкою мистецької частини був виступ великої групи дітей, які спільно виконали „Молитву до Богоматері". Діти добре підготувала імпрезова референтка Відділу, яка також недавно приїхала з України, Леся Козій. З індивідуальними деклямаціями виступили наші найменші деклематорки — Любця Козій і Христя Гусак, дещо старші Роксоляна Гішта і Наталя Михаськів. Всі вірші були вміло підібрані і добре виконані, за що присутні нагороджували виконавців щирими оплесками. Однак з найбільшим захопленням вони сприйняли виступ студентки університету, члена Імпрезової Референтури Відділу ООЧСУ, знаної деклематорки Ізольди Максим, яка знаменито виконала вірш члена Відділу — Михайла Якубовського „Не всім судилось".

У музичній частині програми виступила група молодших членів Відділу, які при акомпаньяменті Богдана Михайлишина милозвучно виконали ряд січових, партизанських і народних пісень. Кожну їхню точку присутні нагороджували щирими оплесками і певною дозою гордости — мовляв, подивіться: це наші власні співаки.

В програмі свята виступила також знана українській громаді група із своїх виступів на різних фестивалях і оселях — тріо „Обереги". Вони на високому мистецькому рівні виконали свою програму. Більшість присутніх сприйняла їх виступ ентузіястично.

Підсумовуючи, належить підкреслити, що імпреза була дуже вдала. Участь великої кількости дітей і молоді — безперечно дуже позитивне явище, і за це організатором належиться велике признання. На закінчення ведуча програмою Н. Щуровська в імені 42-го Відділу ООЧСУ зложила щиру подяку всім, хто в який-небудь спосіб причинився до успіху цього свята. Імпрезу закінчено відспіванням „Боже Великий".

Катерина Мицьо